

Kulturpalett

Kulturpalett för social- och hälsovården

Rekommendationer av Kulturvård II

Vad är Kulturvård II för något?

Syftet med projektet Kulturvård II var att förbättra tillgodoseendet av de kulturella rättigheterna och främja utnyttjandet av konst- och kulturbaserade metoder inom social- och hälsovården och inom främjandet av hälsa och välfärd. Projektet var en fortsättning på projektet Kulturvård, som genomfördes 2018.

Kulturvård II genomfördes 2019 i fyra landskap.

- I Södra Österbotten fokuserade man på att stödja nätverkande och samarbete och påverka strukturerna för social- och hälsovården.
- I Österbotten utvecklades konst- och kulturbaserade välfärdstjänster för äldre.
- I Norra Savolax låg tyngdpunkten på att stödja klientens kulturella rättigheter och tillgänglighet till kultur inom social- och hälsovården.
- I Egentliga Finland fokuserade man på att göra upp en plan för kulturell välfärd inom sjukvårdsdistriktet.

Hur kan man stärka de kulturella rättigheterna?

Var och en har rätt att uttrycka sig fritt, delta i konst och kultur samt utveckla sig själv och sitt samfund via kultur.

- Lagen om kommunernas kulturverksamhet främjar alla befolkningsgruppers likvärdiga möjligheter till och deltagande i kultur och konst samt stärker befolkningens välfärd och hälsa samt delaktighet och samhörighet genom kultur och konst.
- TEAviisari för kultur visar hur kommunerna har lyckats främja tillgången och tillgängligheten till kultur.
- Undervisnings- och kulturministeriets och social- och hälsovårdsministeriets Rekommendation för att förbättra tillgång och tillgänglighet till konst och kultur inom social- och hälsovården stöder förankringen av konst och kultur i strukturerna.

Vilken inverkan har konst och kultur?

Konst och kultur kan användas både inom det förebyggande arbetet, vid behandlingen av sjukdomar och som stöd för rehabiliteringen. Det finns allt mer fakta om konstens inverkan på hälsan. Världshälsoorganisationen WHO:s färsk rapport *What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being?* omfattar över 900 studier.

Rekommendationer

Rekommendation 1. **Skriv in kulturell välfärd i styrdokument**

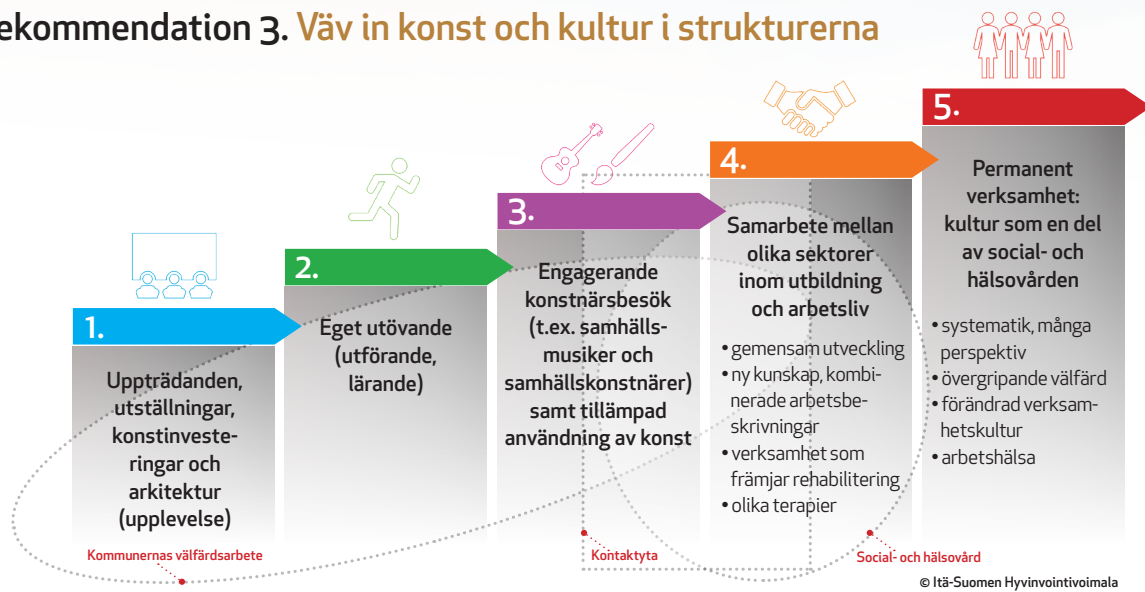
För att konst och kultur ska förankras i social- och hälsovården och främjandet av hälsa och välfärd bör de införas i strategier, planer, avtal och andra styrdokument, till exempel kommunernas välfärdsberättelser, regionala välfärdsberättelser och sjukvårdsdistriktens planer för anordnande av social- och hälsovården.

Rekommendation 2. **Utveckla tillsammans!**

För att samarbetet ska lyckas krävs sektoröverskridande samarbetsorgan och gemensamma mål.

- I kommunala och regionala arbetsgrupper för främjande av hälsa och välfärd bör ingå representanter för såväl kultur som social- och hälsovård.
- Kulturell välfärd bör beaktas i välfärdscoordinatorernas arbete.
- Vårdenheterna bör ha kontaktpersoner för kultur.

Rekommendation 3. **Väv in konst och kultur i strukturerna**

Rekommendation 4. **Integrera kulturell välfärd inom vården**

Landskapen kan etablera konst och kultur inom social- och hälsovården genom att

- säkerställa att kulturella välfärdstjänster kan användas inom hela servicestrukturen
- kräva att de kulturella rättigheterna tillgodoses inom den långvariga omsorgen och vården dygnet runt
- stöda kommuner och andra aktörer i kontaktytan att stärka sin verksamhet inom kulturell välfärd
- inkludera konst och kultur i vidareutvecklingen av vården
- integrera kulturell välfärd i programmet Framtidens social- och hälsocentral.

Rekommendation 5. **Hämta in kunskap via nätverk**

Ett omfattande nätverkssamarbete stöder kompetensutvecklingen. Taikusydän-nätverket och Itä-Suomen Hyvinvointivoimala är betydande nätverksaktörer inom kulturell välfärd och välfärdskompetens.

Rekommendation 6. **Ta in goda rutiner i vardagen**

Exempel på god praxis

- Den kulturella välfärdens trappa
- Kulturlots / Kulturkompis
- Kulturremiss för barn / Konstrådgivning
- Livets träd / Självporträtt eller motsvarande
- Kaikukortti eller motsvarande
- Takuulla iloa! och Takuulla yhdessä!
- Palett för konst- och kulturbaserade välfärdstjänster för äldre